Lietas Nr. C20146514
Lietas arhīva Nr. C-1465-14/7

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Liepājā 2014.gada 14.maijā

Liepājas tiesa šādā sastāvā:

tiesnese I.Kadeģe

rakstveida procesā izskatīja civillietuAS „NORVIK BANKA"maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu un

k o n s t a t ē j a:

Prasītājs AS „NORVIK BANKA"2014.gada 5.februārī iesniedzis Liepājas tiesā maza apmēra prasību pret atbildētāju /pers. A/ par galvenā parāda 1416,85 EUR, līgumisko procentu 1071,22 EUR, likumisko procentu 28,10 EUR un līgumsoda 1416,85 EUR, kopā 3933,02 EUR un tiesas izdevumu piedziņu. Lūdzot noteikt prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos 6% gadā no piespriestās, bet neizpildītās pamatsummas. Pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1590., 1716., 1717., 1720., 1722., 1753., 1756., 1757.pantu, 1759.panta 1.punktu, 1765., 1811., 1943., 1946.pantu.

Prasības pieteikumā norādot, ka 2009.gada 23.septembrī starp prasītāju un atbildētāju noslēgts Aizdevuma līgums Nr.PTKR003820, saskaņā ar kuru atbildētājai piešķirts aizdevums 1423,48 EUR (1000,43 Ls), ar procentu likmi 24% gadā un ar atmaksas termiņu 2015.gada 16.septembris. Saskaņā ar līguma maksājumu grafiku atbildētājai bija jāveic maksājumi līdz katra mēneša 16.datumam, nodrošinot, lai maksājumu grafikā norādītajos datumos atbildētājas kontā ir pietiekošs naudas daudzums aizdevuma atmaksas veikšanai. Saskaņā ar līguma 3.1.punktu par katru līgumā norādītās saistības izpildes kavējuma dienu atbildētāja maksā prasītājam līgumsodu 0,15% apmērā no savlaicīgi nesamaksātās summas, ja nokavējums saistīts ar neiespējamību veikt naudas līdzekļu norakstīšanu no norēķinu konta naudas trūkuma vai citu prasītāja neatkarīgu apstākļu dēļ.

Atbildētāja nepildīja ar līgumu uzņemtās saistības, jo nenodrošināja, lai maksājumu grafikā norādītajos datumos viņas kontā ir pietiekošs naudas daudzums aizdevuma atmaksas veikšanai. Pēdējais maksājums saņemts 2009.gada 16.oktobrī 28,45 EUR.

Saskaņā ar līguma 2.3.2.punkta noteikumiem prasītājam ir tiesības pirms termiņa izbeigt līgumu un pieprasīt no atbildētājas pirms termiņa (desmit dienu laikā no prasītāja rakstveida paziņojuma nosūtīšanas dienas) nodrošināt norēķinu kontā kredīta summu, aprēķināto procentu un līgumsodu summu, ja atbildētāja pārkāpj kādu no līguma noteikumiem.

Līguma 2.2.1.punkts noteic, ka atbildētājai ir pienākums atmaksāt kredītu un maksāt procentus par kredīta izmantošanu maksājumu grafikā noteiktā kārtībā, nodrošinot nepieciešamo naudas summu norēķinu kontā.

Ar 2013.gada 10.septembra paziņojumu par līguma pirmstermiņa izbeigšanu atbildētājai tika dots 10 dienu termiņš saistību izpildei, taču atbildētāja saistības neizpildīja, līdz ar to līgums tika izbeigts ar 2013.gada 23.septembri.

Prasītājs ir aprēķinājis līgumiskos procentus līdz 2013.gada 23.septembrim, t.i. līdz datumam, ar kuru tika izbeigts pušu starpā noslēgtais līgums, savukārt par laika periodu no 2013.gada 24.septembra līdz 2014.gada 17.janvārim prasītājs ir aprēķinājis likumiskos procentus 28,10 EUR.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{21}pantu, atbildētājai /pers. A/ uz prasības pieteikumā norādīto deklarētās dzīvesvietas adresi nosūtīts prasības pieteikums paskaidrojumu sniegšanai līdz 2014.gada 14.martam.

Atbildētāja/pers. A/ paskaidrojumu nav sniegusi, tiesas sūtītie dokumenti atgriezti Liepājas tiesā.

Ņemot vērā, ka puses nav lūgušas lietas izskatīšanu tiesas sēdē, tiesnese saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmo daļu pieņēma lēmumu par lietas izskatīšanu rakstveida procesā.

Pusēm nosūtīts paziņojums saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, norādot, ka sprieduma norakstu puses varēs saņemt 2014.gada 14.maijā Liepājas tiesas kancelejā

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1} panta otro daļu tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, un no pasta dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu. Prezumpciju, ka dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no to izsūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu, (..), adresāts var atspēkot, norādot uz objektīviem apstākļiem, kas neatkarīgi no viņa gribas bijuši par šķērsli dokumentu saņemšanai norādītajā adresē.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka atbildētājai par tiesā iesniegto prasību un sprieduma pieejamības datumu ir paziņots Civilprocesa likuma 56.[1]panta pirmās daļas 3.punktā noteiktajā kārtībā, kas noteic, ka uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdi un dokumenti izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta paziņojumu.

Līdz ar to uzskatāms, ka atbildētājai tiesas sūtītie dokumenti izsniegti.

Novērtējusi rakstveida pierādījumus lietā un apsvērusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Euro ieviešanas kārtības likuma 3.panta otrajā daļā noteikts, ka sākot ar *euro* ieviešanas dienu, *euro* vienlaikus ievieš skaidras, bezskaidras un elektroniskās naudas norēķinos. Tādējādi latos norādītās summas pārrēķināmas no latiem uz *euro*.

Civillikuma 1402.pants noteic, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Savukārt Civillikuma 1943.pantā noteikts, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Civillikuma 1946.pants noteic, ka procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu, bet šā likuma 1753.pants paredz, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.p.) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu, bet šā likuma 1756.pants paredz, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

No lietas materiāliem redzams, ka 2009.gada 23.septembrī starp prasītāju AS „NORVIK BANKA"un atbildētāju /pers. A/ tiesīgi noslēgts Aizdevuma līgums Nr.PTKR003820 (lietas 11.-12.lapa) par aizdevuma 1423,28 EUR (1000,43 Ls) piešķiršanu atbildētājai, ar procentu likmi 24% gadā no faktiski izmantojamās kredīta summas, ar kredīta atmaksas termiņu – 2015.gada 16.septembris.

Aizdevuma izsniegšanu apliecina aizdevuma konta izraksts (lietas 15.lapa).

Aizdevuma līguma 1.3.punktā puses vienojušās, ka par kredīta izmantošanu aizņēmēja maksā prasītājam procentus pēc likmes 24% gadā no faktiski izmantojamās kredīta summas saskaņā ar maksājumu grafiku. Aizdevuma līguma noteikumu 2.2.1.punktā puses vienojušās, ka atbildētāja atmaksā kredītu un maksā procentus par kredīta izmantošanu maksājumu grafikā noteiktajā kārtībā, nodrošinot nepieciešamo naudas summu norēķinu kontā.

Atbilstoši Aizdevuma līgumam un maksājuma grafikam (lietas 13.-14.lapa), atbildētājas pienākums bija veikt ikmēneša kredīta summas un procentu maksājumus 37,59 EUR (26,42 Ls) katra mēneša 16.datumā, sākot no 2009.gada 16.oktobra līdz 2015.gada 16.septembrim, atmaksājot aizdevuma summu 1423,48 EUR (1000,43 Ls) un līgumiskos procentus 1282,98 EUR (901,68 Ls), kopā 2706,46 EUR (1902,11 Ls).

Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētājas neatmaksāto aizdevuma pamatsummu 1416,85 EUR un nesamaksātos līgumiskos procentus par aizdevuma izmantošanu 1071,22 EUR par laika periodu no 2009.gada 16.oktobra līdz 2013.gada 23.septembrim.

No parāda aprēķina (lietas 16.-18.lapa) redzams, ka atbildētāja līgumā pielīgto pienākumu nav pildījusi, vienīgais maksājums 28,45 EUR veikts 2009.gada 16.oktobrī.

Saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu atbildētāja pierādījumus tam, ka savas saistības pret prasītāju pilnā apmērā būtu nokārtojusi, nav iesniegusi, prasības summu nav apstrīdējusi un iebildumus pret prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem, tostarp, par neatmaksātā kredīta pamatsummu un procentiem nav izteikusi.

Tiesa atzīst, ka prasījums par aizdevuma pamatsummas 1416,85 EUR un līgumisko procentu 1071,22 EUR piedziņu par laika periodu no 2009.gada 16.oktobra līdz 2013.gada 23.septembrim ir pamatots un apmierināms.

Civillikuma 1589.pantā noteikts, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Aizdevuma līguma 2.3.2.punktā noteikts, ka prasītājam ir tiesības vienpusēji pirms termiņa izbeigt līgumu un pieprasīt no atbildētājas pirms termiņa (desmit dienu laikā no prasītāja rakstveida paziņojuma nosūtīšanas dienas) nodrošināt norēķinu kontā kredīta summu, aprēķināto procentu un līgumsodu summu, ja atbildētāja pārkāpj kādu no līguma noteikumiem. Savukārt līguma 2.2.3.punktā noteikts, ka atbildētājai līguma 2.3.2.punktā norādītajā kārtībā jānodrošina nepieciešamā naudas summa norēķinu kontā.

Ar parāda aprēķinu ir pierādīts, ka iestājās līguma 2.3.2.punktā paredzētais nosacījums, kas piešķir aizdevējam tiesības atkāpties no līguma. Atbildētāja saistības izpildei ir veikusi tikai vienu maksājumu 2009.gada 16.oktobrī.

Prasītājs nosūtījis atbildētājai 2013.gada 10.septembra brīdinājumu par līguma pirmstermiņa izbeigšanu, norādot nesamaksāto summu 1744,30 Ls, paziņojot, ja 10 dienu laikā no šī paziņojuma nosūtīšanas dienas netiks nodrošināta norēķinu kontā no aizdevuma līguma izrietošā parāda summa, aizdevuma līgums tiks uzskatīts par izbeigtu ar 2013.gada 23.septembri (lietas 19.-21.lapa).

Tiesa atzīst, ka prasītājam bija tiesības vienpusēji atkāpties no līguma un pirms termiņa prasīt saistību izpildi, jo atbildētāja pieļāva aizdevuma atmaksas un procentu maksājuma termiņa nokavējumu.

Prasītājs lūdz piedzīt līgumsodu 1416,85 EUR, norādot, ka apstādinājis līgumsoda pieaugumu, aprēķinātajam līgumsodam sasniedzot neatmaksātā aizdevuma pamatsummas apmēru.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai izpildītu nepienācīgi. Savukārt Civillikuma 1720.pantā noteikts, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā līguma izpildīšanu, ja tieši tā bijis norunāts vai līgumsods norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Saskaņā ar Aizdevuma līguma 3.1.punktu atbildētājai jāmaksā prasītājam līgumsods 0,15% apmērā no savlaicīgi nesamaksātās summas, līdz ar to prasītājam ir tiesības aprēķināt līgumsodu par pamatparāda un procentu samaksas nokavējumu.

No prasības pieteikuma un parāda aprēķina izriet, ka līgumsods 1416,85 EUR aprēķināts par ikmēneša maksājuma samaksas kavējumu par laika periodu no 2009.gada 16.oktobra līdz 2013.gada 24.septembrim (lietas 16.lapa).

Tiesa secina, ka līgumsods aprēķināts par apmēram četriem gadiem pie apstākļiem, kad prasītājam saskaņā ar Aizdevuma līguma noteikumu 2.3.2.punktu pielīgtas tiesības vienpusēji izbeigt līgumu un piedzīt parādu. Līdz ar to, aprēķinātais līgumsods atzīstams par nesamērīgu un pretrunā labticīguma principiem (Civillikuma 1.pants), jo prasītājam bija iespēja pēc līgumsaistību izpildes pārtraukšanas, tas ir, 2009.gada 16.oktobra, pirms termiņa izbeigt līgumu un vērsties tiesā par parāda piedziņu.

Civillikuma 1.pants par tiesību izlietošanu un pienākumu pildīšanu pēc labas ticības pēc būtības ir saistāms ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5.pantu par līgumslēdzēju pušu tiesisko vienlīdzību.

Vienlaikus tiesa ņem vērā judikatūrā paustās atziņas, kurās norādīts uz tiesas tiesībām vērtēt līgumsoda samērīgumu un taisnīgumu pēc tiesas ieskata saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.pantā norādīto taisnības apziņu un vispārīgiem tiesību principiem (*skat. Augstākās tiesas Senāts 2008.gada 14.maija spriedumu lietā Nr. SKC-212*).

Bez tam, tiesa ņem vērā, ka likumdevējs ar 2014.gada 1.janvāri ir paredzējis līgumsodu par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) aprobežot ar 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra (Civillikuma 1716.pants). Šādu likuma normu iestrāde norāda uz to, ka likumdevējs, kas ir atzīstams par sabiedrības vairākuma pārstāvi, ir atzinis par taisnīgulīgumsodu, kas nepārsniedz 10% no pamatparāda. Tātad likumdevējs jau noteicis samērīga un taisnīga līgumsoda apjomu, kas netiešā veidā attiecināms arī uz iepriekš slēgtiem līgumiem.

Arī Civillikuma 1724.^{1}pants (redakcija uz sprieduma taisīšanas dienu) noteic, ka tiesa samazina pieprasīto līgumsodu līdz saprātīgam apmēram, ja tas ir pārmērīgs, salīdzinot ar neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus.

Tiesa atzīst, ka līgumsodu prasītājs ir tiesīgs prasīt, jo tādas tiesības paredz Civillikums un noslēgtais līgums, bet jautājums par līgumsoda samērīgumu un taisnīgumu izlemjams pēc tiesas ieskata saskaņā ar Civillikuma 5.pantu.

Iepriekš minētie apstākļi ir pamats aprēķinātā līgumsoda par ikmēneša maksājumu kavējumu samazināšanai, kas, tiesas ieskatā, nosakāmi 248,81 EUR - 10% apmērā no pamatparāda un līgumiskiem procentiem 2488,07 EUR, bet daļā par līgumsoda 1168,04 EUR piedziņu prasījums noraidāms.

Savukārt pēc aizdevuma līguma pirmstermiņa izbeigšanas prasītājam ir tiesības saņemt likumiskos 6% gadā no pamatsummas 1416,85 EUR, kurus prasītājs aprēķinājis par laika periodu no 2013.gada 24.septembra līdz 2014.gada 17.janvārim 28,10 EUR.

Līdz ar to apmierināms prasītāja prasījums par no Aizdevuma līguma Nr.PTKR003820 izrietošā parāda 2764,98 EUR, kas sastāv no kredīta pamatsummas 1416,85 EUR, līgumiskiem procentiem 1071,22 EUR par laika periodu no 2009.gada 16.oktobra līdz 2013.gada 23.septembrim, līgumsoda 248,81 EUR un likumiskiem procentiem 28,10 EUR par laika periodu no 2013.gada 24.septembra līdz 2014.gada 17.janvārim, piedziņu.

Prasītājs lūdzis norādīt tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus no pamatparāda. Tiesa atzīst, ka prasība šajā daļā ir apmierināma, jo šādas prasītāja tiesības noteiktas Civillikuma 1765.pantā. Savukārt Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus, minot arī to apmēru. Tādejādi tiesa atzīst, ka prasītājam nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6% gada no nenomaksātās pamatparāda summas 1416,85 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu prasītājam, kura labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram (..).

Prasība apmierināma par 2764,98 EUR piedziņu, tādējādi no atbildētājas par labu prasītājam piedzenama valsts nodeva 345,34 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR, kopā 350,04 EUR.

Bez tam no Tiesu informatīvās sistēmas pavēstu uzziņas datiem un lietas materiāliem pievienotās izziņas par ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem izriet, ka sakarā ar pavēstu un dokumentu nosūtīšanu ir radušies izdevumi 7,60 EUR. Prasītājs, iesniedzot tiesā prasības pieteikumu, ir samaksājis ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR, tādējādi neapmaksātā ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu daļa ir 2,90 EUR, kas saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu ir piedzenama no atbildētājas valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, (..) un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei. Sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā atbildētājai nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189., 190., 192., 193., 199., 204.[1], 250.[27]pantu, tiesa

n o s p r i e d a:

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu AS „NORVIK BANKA",reģistrācijas Nr.40003072918, no Aizdevuma līguma Nr.PTKR003820 izrietošo pamatparādu 1416,85 EUR (viens tūkstotis četri simti sešpadsmit *euro* astoņdesmit pieci centi), līgumiskos procentus par laika periodu no 2009.gada 16.oktobra līdz 2013.gada 23.septembrim 1071,22 EUR (viens tūkstotis septiņdesmit viens *euro* divdesmit divi centi), likumiskos procentus par laika periodu no 2013.gada 24.septembra līdz 2014.gada 17.janvārim 28,10 EUR (divdesmit astoņi *euro* sešdesmit centi) un līgumsodu 248,81 EUR (divi simti četrdesmit astoņi *euro* astoņdesmit viens cents), kopā 2764,98 EUR (divi tūkstoši septiņi simti sešdesmit četri *euro* deviņdesmit astoņi centi) un tiesas izdevumus 350,04 EUR (trīs simti piecdesmit *euro* četri centi), kas jāiemaksā AS „NORVIK BANKA" SWIFT: LATB LV22, kontā: LV47LATB00000PATEREUR.

Noteikt AS „NORVIK BANKA" tiesības par laiku no sprieduma pasludināšanas dienas līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos sešus procentus gadā no nenomaksātās pamatparāda summas 1416,85 EUR, ņemot vērā, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

Noraidīt prasību daļā par līgumsoda 1168,04 EUR piedziņu.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,90 EUR (divi *euro* deviņdesmit centi).

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesā 20 dienu laikā, apelācijas sūdzību iesniedzot Liepājas tiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2014.gada 14.maijā.

Tiesnese I.Kadeģe